

NHÌN LẠI VỤ ÁN THAM NHƯNG TRẦN DỤ CHÂU **CAN ĐẢM TỔ CÁO - TẬN TÂM LẮNG NGHE – NGHIÊM MINH XỬ LÝ**

Người viết: Tổ Công đoàn Văn phòng khoa – KMT&TNTN

Vụ án tham nhũng Trần Dụ Châu là vụ án tham nhũng nổi tiếng những năm 50 của thế kỷ trước với bản án tử hình đầu tiên về tội tham nhũng. Vụ án này đã được nhà báo Hồng Hà viết trong loạt bài phóng sự điều tra đăng 6 kỳ liên từ ngày 20/9/1950 trên báo Cứu Quốc, cơ quan tuyên truyền, cổ động, tranh đấu của Trung ương Mặt trận Liên Việt và Tổng bộ Việt Minh, xuất bản hàng ngày. Đây là một bài học về kiên quyết chống tham nhũng trong bất cứ thời kỳ nào.

Trần Dụ Châu, ông là ai? Vụ án tham nhũng của ông để lại bài học gì?

Ảnh chụp bài báo về vụ án tham nhũng Trần Dụ Châu đăng trên báo Cứu quốc năm 1950

(Nguồn: <https://nongnghiep.vn/dai-ta-tran-du-chau-ban-an-tu-hinh-toi-tham-nhung-dau-tien-bai-i-mot-cai-ung-nhot-dau-co-dau-cung-phai-cat-bo-d254738.html>)

Ông Trần Dụ Châu sinh năm 1906 tại Nghệ An. Năm 1930, ông Châu bắt đầu lập nghiệp bằng việc làm Thư ký cho Tòa sứ Pháp, viết bài cho báo Thanh – Nghệ – Tĩnh. Đến năm 1932, ông Châu làm nhân viên Quận Hỏa xa Bắc Trung Kỳ. Vào tháng 3/1945, ông Châu làm Trưởng phòng Kế toán Quận Hỏa xa Bắc Trung Kỳ. Sau Cách mạng tháng Tám, ông Châu tiếp tục làm trong Ủy ban Công sở, Nha Hỏa xa Việt Nam và Hội Công nhân Cứu quốc Hỏa xa. Ngày Toàn quốc kháng chiến, sau khi chuyển ra miền Bắc, ông Châu được giao việc tổ chức một kho hàng lớn hàng nghìn tấn gạo, muối ở Vân Đình, Hà Đông để đưa lên Việt Bắc cho Quân đội nhân dân Việt Nam. Từ 1946 ông Châu làm Giám đốc Nha Quân nhu Quân đội nhân dân Việt Nam. Ông Châu được Chủ tịch Hồ Chí Minh cử giữ chức Cục trưởng Cục Quân nhu, Bộ Quốc phòng vào năm 1947 và đến tháng 7/1950 được phong hàm Đại tá, giữ chức vụ Cục trưởng Cục Quân trang Tổng cục Cung cấp. Trong quá trình làm việc do có hành vi tham nhũng quân nhu, ông Châu bị Cục trưởng Cục Quân pháp Phạm Trinh Cán bắt giam điều tra và đưa ra truy tố trước Tòa án binh. Ngày 5 tháng 9 năm 1950, tại thị xã Thái Nguyên, ông là bị cáo chính tại phiên tòa đặc biệt xử vụ tham nhũng của Tòa án binh Tối cao và bị tước quân hàm Đại tá ngay tại phiên tòa. Ông Trần Dụ Châu bị thi hành án bằng xử bắn tại Thái Nguyên vào ngày 6 tháng 9 năm 1950.

Đã có rất nhiều bài báo tường thuật cũng như phân tích về vụ án tham nhũng Trần Dụ Châu. Thời điểm năm 1950, đây là vụ án gây chấn động quân và dân. Trong thời nay, nhìn lại vụ án này, một vài điều cùng suy xét:

Nhà thơ Đoàn Phú Tứ, đại biểu Quốc hội khóa I là người đã viết thư tố cáo hành vi tham nhũng của Đại tá Trần Dụ Châu mặc dù nhiều người đã biết về việc làm của ông Châu trong thời gian dài. Vào năm 1950, ông Tứ có dịp đến thăm, chứng kiến đời sống đói rét thiếu thốn mọi bề của chiến sĩ và cũng được chứng kiến một lễ cưới xa hoa của cấp dưới thân cận với ông Châu. Sự khác biệt đến nỗi cổ nhà thơ phải thốt lên lời đau thắt ruột gan **“Bữa tiệc cưới của chúng ta sắp chén đầy hôm nay - Được dọn bằng xương máu của các chiến sĩ”**. Điều gì đã thúc đẩy nhà thơ như ông Tứ can đảm viết thư tố cáo ông Châu với chủ tịch Hồ Chí Minh? Ông Tứ nhận được gì? Tình yêu dành cho đất nước, đồng bào, chiến sĩ và đặc biệt là sự tin tưởng vào chủ tịch Hồ Chí Minh đã giúp ông có động lực để đấu tranh với tiêu cực tham nhũng. Cuộc đời nhà thơ cũng trải qua thăng trầm và rồi mất trong cảnh nghèo tại khu An Dương, Ba Đình, Hà Nội vào năm 1989. Đến cuối đời có lẽ ông cũng chưa từng hối hận vì việc làm mang lại lợi ích to lớn cho dân tộc năm đó. Bất kể thời kỳ nào dù là ai, dân thường hay người đang giữ chức vụ thì tinh thần dũng cảm, suy nghĩ cho lợi ích tập thể luôn là yếu tố cần thiết để thúc đẩy đứng lên đấu tranh với tiêu cực.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cống hiến cả cuộc đời cho dân tộc. Dù bận trăm công nghìn việc, Bác Hồ vẫn luôn trân trọng và dành thời gian đọc sớm từng bức thư gửi đến. Nếu như Bác Hồ không có tinh thần lắng nghe, bỏ qua những điều nhỏ, liệu lá thư của nhà thơ Đoàn Phú Tứ đến khi nào mới được mở đọc? Vụ án án tham nhũng Trần Dụ Châu đến khi nào mới được đưa ra ánh sáng? Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra. Các cơ quan được giao trách nhiệm về phòng, chống tham nhũng phải luôn gần gũi nhân dân, lắng nghe ý kiến của nhân dân và kết hợp việc điều tra, minh bạch từ gốc... Nhân dân đã tin tưởng đấu tranh với tiêu cực thì các cơ quan cũng phải có trách nhiệm lắng nghe và vào cuộc quyết liệt mới mang lại hiệu quả.

Ảnh chụp chân dung cố nhà thơ Đoàn Phú Tứ
(Nguồn: <http://antgct.cand.com.vn/Nhan-vat/Nha-tho-Doan-Phu-Tu-Duong-doi-bao-noi-314802/>)

Ảnh chụp bài báo Ăn cắp hay buôn lậu đăng trên báo Cứu quốc ngày 15-5-1950 của tác giả Nguyễn Đình Tôn miêu tả về đám cưới cấp dưới thân cận của ông Trần Dụ Châu

(Nguồn: <https://nongnghiep.vn/dai-ta-tran-du-chau-ban-an-tu-hinh-toi-tham-nhung-dau-tien-bai-i-mot-cai-ung-nhot-dau-co-dau-cung-phai-cat-bo-d254738.html>)

Ông Trần Dụ Châu là một cán bộ lãnh đạo cao cấp và có nhiều công trạng. Nhưng khi ông Châu phạm tội, pháp luật phải trừng trị. Ông Châu đã viết thư xin xóa tội tử hình đến Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đương thời Bác Hồ càng thương cán bộ, chiến sỹ và nhân dân bao nhiêu thì Bác Hồ càng biểu lộ thái độ kiên quyết trong việc xử lý đối với những cán bộ, công chức có hành vi tham ô, tham nhũng, thoái hóa biến chất. Nhiều đêm thức trắng suy nghĩ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã bác đơn xin giảm tội của Trần Dụ Châu. Quyết định xử tử hình Trần Dụ Châu của Bác Hồ thể hiện tính nghiêm minh của pháp luật và đã được nhân dân đồng lòng ủng hộ. Sự nghiêm minh của pháp luật giúp ổn định lòng dân quân, tạo sự tin tưởng và góp phần cho thắng lợi cuối cùng.

Vào năm 1952, khi viết về chống quan liêu, tham ô, lãng phí, Bác Hồ đã khẳng định: “Quan liêu, tham ô, lãng phí là tội ác. Phải tẩy sạch nó để thực hiện cần, kiệm, liêm, chính để đẩy mạnh thi đua sản xuất và tiết kiệm, để đưa kháng chiến đến thắng lợi, kiến quốc đến thành công, để xây dựng thuần phong mỹ tục trong toàn dân, toàn quốc”. Những dòng chữ đó vẫn nguyên tính thời sự. Trong phạm vi bài viết này xin rút một kết luận nhỏ về ba yếu tố là lòng can đảm tố cáo tiêu cực, tinh thần lắng nghe của người lãnh đạo và sự nghiêm minh của pháp luật chính là những mắc xích rất quan trọng trong vòng tròn đấu tranh phòng chống tham nhũng. Bất kỳ mắc xích nào thể hiện sự yếu kém thì công tác phòng chống tham nhũng cũng không thể đạt được hiệu quả. Phòng chống tham nhũng không phải là quá trình ngắn hạn mà là một quá trình đấu tranh bền bỉ của tất cả mọi thành phần để bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc và sự phát triển đất nước.

* Nguồn tài liệu tham khảo:

1. Trần Dụ Châu.

https://vi.wikipedia.org/wiki/Tr%E1%BA%A7n_D%E1%BB%A5_Ch%C3%A2u

2. Đoàn Phú Tứ

https://vi.wikipedia.org/wiki/%C4%90o%C3%A0n_Ph%C3%BA_T%E1%BB%A9

3. Một đám cưới năm 1950. Nguyễn Khắc Phi. 2006. Báo điện tử tuổi trẻ.

<https://tuoitre.vn/mot-dam-cuoi-nam-1950-147909.htm>

4. Hồ Chủ tịch y án tử hình Trần Dụ Châu. Phương Thúy. 2012. Trang tin điện tử Ban quản lý lăng chủ tịch Hồ Chí Minh

<https://bqllang.gov.vn/tin-tuc/tin-tong-hop/682-h-ch-t-ch-y-an-t-hinh-tr-n-d-chau.html>

5. Người khơi mào khui vụ tham nhũng Trần Dụ Châu. Xuân Ba. 2016. Báo điện tử Tiền Phong

<https://tienphong.vn/nguoi-khoi-mao-khui-vu-tham-nhung-tran-du-chau-post872922.tpo>

6. Đại tá Trần Dụ Châu & bản án tử hình tội tham nhũng đầu tiên: [Bài I] 'Một cái ung nhọt, dẫu có đau cũng phải cắt bỏ'.Kiều Mai Sơn. 2019. Báo điện tử Nông nghiệp Việt Nam

<https://nongnghiep.vn/dai-ta-tran-du-chau-ban-an-tu-hinh-toi-tham-nhung-dau-tien-bai-i-mot-cai-ung-nhot-dau-co-dau-cung-phai-cat-bo-d254738.html>

7. Đại tá Trần Dụ Châu và bản án tử hình đầu tiên về tội tham nhũng. 2020. Trang tin điện tử Thanh tra tỉnh Ninh Thuận

<http://www.ninhthuan.gov.vn/chinhquyen/thanhtratinh/Pages/Dai-ta-Tran-Du-Chau-va-ban-an-tu-hinh-dau-tien-ve-toi-tham-nhung.aspx>